

důvodné obohacení. Pro posouzení věci s tohoto hlediska schází však potřebný skutkový podklad. Na odvolacím soudu bude, aby zjistil, jakou práci žalobce v úkolu konal, jak mu úkol byl stanoven, jak a v které době jej měl zpracovat a jak mu byla mzda počítána, kolik tato mzda činila celkem při pevné mzdě a kolik v úkolu. Dále bude zjistiti, kolik hodin žalobce přes čas pracoval, jaká by byla přiměřená mzda taviče za osmihodinovou práci, aby bylo lze bezpečně posouditi, zda zjištěnou týdenní mzdou byl žalobce přiměřeně odškodněn i za nepovolenou práci přes čas.

Čís. 14909.

Nekalá soutěž.

Podbízení značkového zboží (radiových lamp).

(Rozh. ze dne 31. ledna 1936, Rv I 2287/35.)

Žalobkyně sporně tvrdí, že je společností pro prodej žárovek jako společnost s ručením obmezeným a jako jediná firma v Československé republice prodává svým odběratelům, obchodníkům s radiotelegrafním, telefonním a elektrotechnickým zbožím výrobky značky »Philips« a zejména radiolampy »Philips Miniwatt«, přesně určené značkou s výlučným označením »Miniwatt«, stejným výstižným balením v jednotlivých krabičkách, stejným jednotným rázem v jakosti, tvaru a vnějšího dojmu, jednotným rozvrstvením podle radiotechnické výkonnosti a způsobu žhavení a s jednotnou přesně dodržovanou detailní cenou. Lampy jsou typickým značkovým zbožím. Jako jediná tuzemská ústřední dodavatelka učinila veškerá opatření k bezvýjimečnému zachování cen, prodává lampy obchodníkům pod výslovnou podmínkou přesného dodržování jednotné detailní ceny, tyto kontroluje, a cena ta jest již po řadu let vžita jak u prodavačů, tak i u obcenstva. Žalovaná, která provozuje detailní obchod se stejnými potřebami a která zejména prodává i radiolampy, nedodržela u těchto jednotnou přesně určenou detailní cenu, ale podbízel je se slevou 10% až 20% a to i po opětovném písemném vyzvání, aby ceny zachovávala. Zastavila proto v zájmu zákaznictva a klidného obchodu žalobkyně další dodávky lamp žalované. Žalovaná opatřila si však lampy ty pod rukou jinde a podbízí je s uvedenou slevou dále. Tím jedná proti dobrým mravům soutěže, zesiluje svoji a zeslabuje soutěžní posici žalobkyninu. Tak na příklad ve výkladu žalované byly radiolampy mimo jiné též značky »Miniwatt« a větší nálepka s návěštím o poskytování slevy 15—20%. Žalovaná dává koupěchtivým ceník radiolamp značky Philips s podotknutím prodeje lamp se slevou 15% i více. Nad vchodem žalované je reklamní tabule se sedmi radiolampami značky »Miniwatt« s obdobným vyznačením o slevě. Jestliže i jiní radioobchodníci podbízelí uvedené lampy, činili tak neoprávněně a proti vůli žalobkyně. Ceny lamp jsou však přesně dodržovány obchodníky. Žalobkyně úzkostlivě vybírá jen spolehlivé a solidní obchodníky, kteří ceny ceníkové dodrží. Žádá proto žalobkyně, by žalovaná byla

uznána povinnou zdržeti se podbízení jednotlivých cen detailních přesně určených při nabízení a prodeji radiolamp Philips »Miniwatt«. Proti žalobě namítla žalovaná, že již dva roky není se žalobkyní v obchodním spojení, že ve svém obchodě s radiopotřebami prodává také lampy radivé, ale že není vázána při prodeji žádným ujednáním o dodržení cen, poněvadž dne 12. června 1931 vystoupila ze syndikátu svazu radio-obchodníků s odůvodněním, že zřízenec žalobkyně, vydávající se za státního zaměstnance, žádal za poskytnutí slevy, že žalobkyní oznámila dopisem z 13. června 1931, že klientela jejího obchodu vyžaduje poskytování slev, a že žalobkyně nemá práva určovati ceny, za něž má lampy prodávat, zvláště když není s ní v obchodním spojení. Firma Philips s firmou Telefunken utvořily kartel, uměle udržující vysoké ceny lamp, které rozšířením radia staly se předmětem denní potřeby a nutno je prodávat nejlevněji. Lampy jsou zahraničním výrobkem, konkurenční firmy prodávají lampy levněji a se slevou přípustnou 10—15%. Žalovaný spokojuje se s menším výdělkem a prospívá širokým vrstvám spotřebitelů. Řada korporací vymínuje si pro členy slevu 10—20%, což nelze nazvat podbízením. Žalovaná nekoupila lampy »Miniwatt« u žalobkyně, ale jinde jako vyřazené se 60% slevou a musila je proto vyprodati za mírnou cenu, zjistivši špatnou jich kvalitu a vynaloživši značnou částku na reklamu. Při vrácení lamp zákazníky utrpěla dokonce značné ztráty. Většina zákazníků žalované jsou členy některého radioklubu a mají sjednanu 10—15% slevu. I radiotovárny snížily od 1. října 1932 ceny lamp až o 20%. Nelze proto spatřovati v jednání jejím podbízení. Žalobkyně v celé řadě případů nestihala jiné obchodníky prodávající pod detailní udánlivě směrnou cenou a tím dopouštěla vědomě, že cena nemusela býti dodržována. Žalovaná koupila zánovní po případě vyřazené lampy se slevou až 50% a mohla je proto se slevou až 20% prodávat a činila tak jen u lamp těchto, jednalo se proto vždy o zboží zánovní, regenerované, neb lampy, určené pro Francii a nikdy neprodané s touto slevou zboží v balení originálním. Nižší soudy uznaly podle žaloby, první soud z těchto důvodů: Obě strany prodávají radiopotřeby a zejména i radiolampy, tedy zboží téhož neb podobného druhu a jsou proto podle § 46 zákona z 15. července 1927 čís. 111 Sb. z. a n. soutěžiteli. Radiolampy Philips jsou určitý druh zboží, přesně určený značkou »Philips«, »Philips Radio« a »Miniwatt«, které je do obchodu uváděno ve stále stejném druhu, jakosti, označení, zevní úpravě a určenou stejnou cenou odběratelům dle ceníků známou. Jsou proto uvedené lampy typickým značkovým zbožím. Žalobkyní záleží na tom, aby ceny lamp byly ve výši jí stanovené dodržovány, kontroluje je a stíhá i nedodržení. Žalobkyně diktuje si totiž ceny svých výrobků a nutno proto uvážiti, zda diktát ten je oprávněn se stanoviska hospodářského i všeobecného, či zda z důvodů dobrých mravů soutěže možno hráz udržující uvedené ceny prolomiti. Zdálo by se, že pro přiměřenost ceny detailní byla by rozhodnou výhradně jen cena výrobní. Jistě by i velký a nepřiměřený rozdíl uvedených cen nebyl v zájmu zákaznictva. Nutno však bráti v úvahu, že při odběru zboží musí dojiti uplatnění zájmů nejen

výrobce, ale i celé řady meziobchodníků, maloobchodníků i veřejných činitelů, státu a podobné. Výrobce musí ovšem poskytovat větší slevy maloobchodníkům. Zásadně nelze upříti výrobci, aby pro své výrobky charakterisované typickými značkami a vlastnostmi, jako jest i radiolampa, vyráběná žalobkyní, určil si ceny, za které musí býti zboží prodáváno, leč že by se snad nejednalo o zboží denní potřeby, za které však radiolampy i při velkém dnešním rozšíření radia nelze dosud považovati. Naproti tomu nelze však zásadně ani upříti obchodníkům, aby i zboží takové, pokud nejsou vázány smluvními neb jinými závazky, prodávali za cenu levnější než výrobcem stanovenou, ovšem musí se jednati o slevu přiměřenou a nesmí se tak díti v úmyslu nekalém a nesmí se k jednání připojiti moment, čelící dobrým mravům soutěže. V tomto případě bylo by podbízení odsouzenímhodné. Žalovaná podbízel skutečně radiové lampy, prodávajíc je se slevou až 20% a to hlavně v roce 1931 a 1932, vyznačovala slevy radiolamp žalobkyně ve výkladě plakátem a dokonce i vystavila nad plakát vyznačující slevu 7 radiolamp značky Philips »Miniwatt«. Také rozšiřovala ceníky žalobkyně opatřené razítkovým označením »Sleva 10% až 20% i více«. Zjištěno bylo, že zákazníci vyžadují si slevy na radiolampy, výrobní cena lamp je malá a firmy Philips a Telefunken ovládly obchod. Slevy poskytují se a to členům radioklubů, státním zaměstnancům i jednotlivcům, na kterých jim záleží, ovšem záleží na tom, jak velký jest odběr a jakým způsobem obchodník platbu bonifikuje. Slevy jsou 10 až 33%. Ceny lamp jsou sice stanoveny, nutno je dodržovati, ale přece se prodávají levněji. Žalobkyně vyřazené zboží do obchodu nedává, a levnější lampy od žalobkyně v původním balení nelze dostati. Žalovaná, která nebyla v syndikátu radiovýrobců a nedostala žádný zákaz ohledně prodeje lamp, prodávala lampy značky Philips »Miniwaat« jak původní, tak i vyřazené, a bez obtíží dostala lampy, tak zv. lampy určené pro Francii pod cenou a to s 50% až 60% slevou. Žalovaná opatřovala si i původní lampy za plnou cenu. Prodávání radiolamp uvedené značky za levnější cenu v mimořádných případech jako je prodej členům určitých spolků, státním zaměstnancům, děje-li se ojediněle, a jsou-li tu skutečně vážné důvody, nebylo by lze kvalifikovati jako podbízení dle § 1 zák. o nek. sout. Teprv přistoupením momentu nekalosti, který nutno při řešení případu zjistiti, stává se podbízení jednáním kvalifikovaným dle zákona o nekalé soutěži. Žalovaná hájí se ovšem tím, že prodávala lampy vyřazené, které koupila levněji, regenerované, že neměla ujednání se žalobkyní, že brala částečnou úplatu výměnou za starou lampu, že řídila se při stanovené ceně tím, jak výhodně koupila. Jestliže by se jednalo jen o vyřazené zboží i slevu poskytnutou uváděnou formou, nebylo by lze rovněž zásadně ničeho proti levnějším cenám namítati. Než žalovaná prodávala i lampy běžné v původním balení levněji, vyznačovala slevu všeobecně, prodávala však zboží jak vyřazené i nové. Je samozřejmé, že zákazník běžného typu mohl býti snadno oklamán, jsa zvlášť zlákan jak návštěvím, tak i označením v cenících. Rozhodnou je zde právě ona způsobnost oklamati zákazníky. Žalovaná sama doznala, že prolomila zásadu v prodeji lamp se slevou při výměně staré lampy, okolnosti tyto však v cenících

a návštěžích neuvedla. Udáním, že prodávala i za ceníkové ceny osobám slevy nepožadujícím, nemůže se žalovaná exkullovati. Právě v tomto shora uvedeném způsobu prodeje spatřuje soud onen moment nekalosti. Žalovaná snažila se dostat i lampy žalobkyně i z druhé ruky, aby je mohla prodávati. Rovněž v této snaze, která by se mohla označiti za úmyslnou, jest jistý prvek nekalosti. Právě podbíváním radilamp ohrožovala žalovaná i existenci žalobkyně, která ztrácela zákazníky, žádající slevu proto, že žalovaná ji poskytovala.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Oba nižší soudy po právní stránce vymezily si správně pojem značkového zboží a zkoumajíce pak konkrétní případ podle náležitostí, které se požadují k vyplnění onoho pojmu, shledaly, že jde skutečně o zboží značkové. Ve příčině ceny padá tu na váhu, že jde o zboží, které je do obchodu uváděno pod stejnou cenou žalobkyní určenou a odběratelům podle ceníků známou, že ony stanovené ceny lamp jsou všeobecně známé, že žalobkyni skutečně záleží na tom, aby stanovené ceny byly dodržovány, že dodržování to kontroluje a stihá případy, v nichž se ceny nedodržují. Lze proto zajisté míti za to, že určená cena s jinými momenty značkového zboží stala se pro ono zboží žalobkynino mezi zákaznictvem příznačnou a nesejde na tom, že se snad žalobkyni nepodařilo bez výjimky prosaditi, aby cena byla vždy dodržována. Porušení této stability určené ceny nerozhoduje, pokud nešlo tak daleko, že by se o příznačnosti již vůbec nedalo mluvíti, že by via facti pominula, čemuž tak není, neboť zboží pod cenou nebylo prodáváno všeobecně. Žalobní nárok neopírá se o porušení nějakého smluvního závazku a nesejde proto na tom, zda žalovaná byla se žalobkyní v nějakém právním poměru. Základem žaloby je ustanovení § 1 zákona proti nekalé soutěži. Dobrým mravům soutěže neodporuje snaha výrobce nebo velkoobchodu, aby cena určitého zboží značkového byla v drobném obchodu usměrněna, sjednocena a ustálena, což je také ve prospěch meziobchodu a nemusí býti ani na úkor zákazníků. Taková snaha o zavedení pořádku v soutěži není v rozporu ani s dobrými mravy soutěže a nemusí býti závadnou ani s hlediska obecné mravnosti. Jestliže se taková snaha projeví poznatelně také navenek pro detailisty a dospěje-li věc dokonce tak daleko, že se jednotná, stanovená cena skutečně mezi zákaznictvem vžije, je požadavkem dobrých mravů soutěže, aby také soutěžitelé — obchodníci — dbali této skutečnosti, třeba nebyli vázáni smlouvou, a by takto dosažený pořádek v soutěži o své újmě nerušili, protože by to mohlo býti spojeno s újmou netoliko pro výrobce nebo velkoobchodníka, který místo výrobce převzal starost o odbyť výrobků, nýbrž také pro ony detailisty, kteří onen pořádek v souhlasu s požadavky dobrých mravů soutěže zachovávají, třeba by sami reversem vázáni nebyli, a nechtějí rozmnožovati počet těch, kteří do obchodu zavádějí libovůli a zmatek. Nedá se tu mluvíti za všech okolností o diktátu anebo dokonce o diktátu za všech

okolností nemravném a zavržitelném, když přece maloobchodníci nejsou nuceni, aby právě ono zboží odbírali a prodávali, nehledíc ani k tomu, že by výrobce nebo velkoobchodník bez zřetele k zájmům meziobchodu a detailistů mohl od těchto u zboží, které v zákaznictvu dosáhlo obliby a jde proto na odbyt požadovati takovou cenu, při které by detailista musil se spokojiti se zcela malým výdělkem. Tím padají námitky, že prý detailista musí takové oblíbené zboží nabízet, třeba by měl ve příčině ceny jisté pochybnosti. V souzeném případě tvrdí sice žalovaná, že žalobkyně ovládla trh a že má monopolní postavení. Než s jejího hlediska jako detailisty je přihlédnouti ke zjištění, že žalovaná také nepřímo přece jen mohla dostati ony značkové žárovky žalobkyniny za ceny stanovené pro drobné obchodníky, případně za takové nákupní ceny, že by je byla mohla prodávati se slušným ziskem i za ceny žalobkyni stanovené, takže ji v obchodování s tímto zbožím bráněno nebylo. Ona však nadto mohla obchodovati také se zbožím konkurence, měla-li za to, že s hlediska své morálky ceny stanovené žalobkyní dodržovati nemůže. Bylo-li zde zboží konkurence, nelze zajisté vážně tvrditi, že by požadavky a potřeby spotřebitelů nemohly býti uspokojeny vůbec, ale nelze souhlasiti ani s tím, že by v souzeném případě šlo o takový nepostradatelný předmět obchodní, u kterého by požadování určité vyšší ceny bylo vůbec nepřípustné právě z důvodu nepostradatelnosti. Žalovaná mluví sice v dovolání o ceně neslýchaně přemrštěné, ale v této příčině držela se také již před procesním soudem zcela všeobecných výrazů; něco konkrétního neuváděla a právem k tomu poukazuje také již odvolací soud, že žalovaná ani netvrdila ani neprokázala, že by výrobky žalobkyniny byly předražené. Nelze tedy ani v dovolacím řízení přihlížeti k této části jejich povšechných vývodů. Nemůže tu padati na váhu ani to, že snad některý svědek považuje výrobní cenu lamp za malou, anebo že se v tom smyslu vyjadřuje, protože tu bylo by nutno přihlížeti ještě k četným a závažným okolnostem jiným. Podle zjištěného stavu věci dostala se žalovaná strana do rozporu s dobrými mravy soutěže, když bez nutné potřeby, nikoli jenom v ojedinělých případech, jež by se snad daly omluviti všeobecnými zvyklostmi na trhu radiovýrobků již vžitými, nýbrž zcela všeobecně a dokonce přetiskováním v cenících ustálený pořádek v cenách rušila, z čehož mohla vzejíti škoda jak žalobkyni tak také jiným soutěžitelům, aniž sejde na tom, jak by bylo s hlediska zákona proti nekalé soutěži posuzovati manipulace s žárovkami vyřazenými, anebo skutečnost, že si žalovaná zboží opatřovala oklikou z druhé ruky, protože tyto okolnosti nejsou předmětem žalobní prosby, a skutková podstata § 1 zákona proti nekalé soutěži byla splněna.

Čís. 14910.

K § 4 (1) zák. čís. 34/34 Sb. z. a n.

Nezaměstnaní podle § 4 odst. 1 zák. čís. 34/34 Sb. z. a n. jsou i ti, kdož ztratili své zaměstnání vlastní vinou a nemohou nové nalézt.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1936, R II 598/35.)